

บทความวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์สภาพสังคมจีนผ่านนวนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก

โดย

นางสาว จุฑาทิพย์ ทิพย์เหรียญ

รหัสนักศึกษา 05520536

เสนอ

อาจารย์ มนทร์คม์ พิทักษ์

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์สภาพสังคมจีนผ่านนวนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก

ชื่อผู้วิจัย นางสาวจุฑาทิพย์ ทิพย์เหรียญ รหัสนักศึกษา 05520536

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์มนตร์ธมภ์ พิทักษ์

ปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ ชาวจีน, สภาพสังคมจีน, พรรคคอมมิวนิสต์, ความลำบาก, ความรุนแรง, การกดขี่

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวรรณกรรมแปลจีนเรื่องคนตายยาก โดยศึกษาชีวิตของคนในสังคมจีนในช่วงการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมโดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ วรรณกรรมแปลจีนเรื่องคนตายยาก ของ หยูหัว ผู้แปลคือ ราพรรณ รักศรีอักษร ปีที่พิมพ์ 2552 ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า วรรณกรรมแปลจีนเรื่องคนตายยาก เป็นวรรณกรรม ที่สะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนที่ยากลำบากและการต่อสู้เพื่อชีวิตในช่วงเวลาต่างๆ โดยมีทั้งความลำบากที่เกิดจากการกระทำของตนเอง และความลำบากของชายชาวจีนที่ต้องไปเป็นทหาร รวมทั้งความลำบากที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ นอกจากนี้ยังสะท้อนสภาพชีวิตของชาวจีนที่ถูกกดขี่ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ชาวจีนถูกกดขี่จากผู้มีอำนาจ โดยมีทั้งการกดขี่จากรัฐบาลและการกดขี่จากทหารแดงแถวที่ใช้อำนาจต่อประชาชนในทางที่ไม่ถูกต้อง ส่วนแนวคิดทางสังคมของชาวจีนที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมเรื่องนี้ คือแนวความคิดเรื่องสังคมชายเป็นใหญ่ จึงให้ความสำคัญต่อเพศชายมากกว่าเพศหญิง

บทนำ

วรรณกรรมเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนสังคม วรรณกรรมจะสะท้อนชีวิตในแต่ละยุคสมัยไม่ว่า นักเขียนจงใจหรือไม่ก็ตาม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมไม่ได้ปรากฏในรูปแบบของเอกสารทางประวัติศาสตร์ซึ่งจะมีเนื้อหาเฉพาะข้อเท็จจริงแต่จะสะท้อนถึงประสบการณ์ของผู้เขียน เหตุการณ์ความเป็นจริงของสังคมและมีจินตนาการของผู้เขียนสอดแทรกอยู่ วรรณกรรมจึงเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนสภาพสังคมในแต่ละยุคสมัย สุชาติ สวัสดิ์ศรี กล่าวว่า (2518 : หน้าคำนำ)

ความเป็นจริงในวรรณกรรมโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นอย่างต่างชาติหรือของไทยเองก็ตาม ปรากฏการณ์สำคัญอย่างหนึ่งที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ก็คือ วรรณกรรมเป็นกระจกเงาที่สะท้อนภาพสังคมและเป็นดัชนีชี้แนวของกระบวนการทางวัฒนธรรมตลอดจนเสนอให้เห็นการยึดถือคุณค่าต่างๆของคนในสังคมแต่ละยุคสมัยความเป็นไปทางการเมือง ความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาให้เราได้อ่านจากคนอ่านและคนเขียน

วรรณกรรมเรื่องคนตายยาก เป็น 1 ใน 10 นวนิยายที่ทรงอิทธิพลของจีน เนื้อเรื่องจะสะท้อนชีวิตที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลงในยุคการปฏิวัติของจีนถึงสี่ทศวรรษในประวัติศาสตร์จีนยุคใหม่ เริ่มจากยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 ยุคสงครามกลางเมืองระหว่างกลุ่มชาตินิยมกับคอมมิวนิสต์ ช่วงการจัดตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ.1949 ช่วงการปฏิรูปที่ดิน ช่วงก้าวกระโดดไปข้างหน้า จนถึงช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม

หยูหัวได้ใช้วิธีการเล่าเรื่องในคนตายยากให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ลีลาการเขียนแบบนี้ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพว่า ‘ชีวิตหนึ่งของคนต้องผ่านวันเวลาอันยาวนาน’ ชีวิตของคนอย่างผู้ก๊วยซึ่งเป็นตัวละครเอกมีแต่ความทุกข์ยากไม่จบไม่สิ้นในสายตาคนภายนอก ดายเสียดีกว่าอยู่ แต่สิ่งที่หยูหัวต้องการนำเสนอ คือ สิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต คือการมีชีวิตอยู่ ตรีศิลป์ บุญขจร(2552 : คำนิยม)ได้กล่าวว่า

เขาเป็นนักเขียนจีนรุ่นใหม่ที่ทรงอิทธิพลมากที่สุด 1 ใน 10 คนใน
รอบทศวรรษที่ผ่านมา ความโดดเด่นในการให้ภาพความเป็นจริงของโลก
แห่งความรุนแรง ความโหดร้ายเกินกว่าจะบรรยายและความตายด้วย
วาทศิลป์เฉียบคม สะเทือนอารมณ์ โลกที่ยังคงมีปรารถนาแห่งชีวิตและ
ความงามอันสูงส่งประจักษ์แจ้งจันทรที่สาดส่องบนทางเดินอันโศโครก
และทำให้เกิดภาพลวงตาว่าเป็นทางเดินที่โรยด้วยเกลือฉะนั้น

คนตายยากเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีเนื้อหาสาระที่ยกระดับสติปัญญาและ
จิตใจ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องนี้อย่างละเอียด เพื่อศึกษาวิถีชีวิต
ของคนในสังคมจีนตลอดจนสภาพสังคมจีนในช่วงการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2
จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ที่สะท้อนผ่านวรรณกรรม โดยมีวิธีการวิจัยคือ กำหนดขอบเขตการศึกษา ที่มา
และความสำคัญของปัญหา ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา
คือ ทำให้ได้รับความรู้และเข้าใจวิถีชีวิตในสังคมจีนตลอดจนสภาพสังคมจีนในช่วงการเปลี่ยนแปลงเริ่มจาก
ยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ที่สะท้อนผ่าน นวนิยายแปลจีนเรื่องคนตายยาก

เรื่องย่อ

คนตายยากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชายชราคนหนึ่งชื่อฝูกุ้ยซึ่งได้เล่าเรื่องราวชีวิตของตนเองในช่วงชีวิต
วัยหนุ่มให้ชายหนุ่มคนหนึ่งฟังว่า สมัยก่อนเกิดมาในครอบครัวที่ร่ำรวยแต่งงานกับเจียจินลูกสาวเจ้าแค้น
ข้าวสารและมีลูกด้วยกัน 2 คน ลูกสาวชื่อเฟิงเสียนและลูกชายชื่อโหวยซิง แต่ฝูกุ้ยเป็นลูกเลี้ยงลูกหลานของ
ตระกูล เป็นคนนิสัยไม่ดีตั้งแต่เด็ก ชอบเที่ยวหอนางโลมและเล่นการพนัน

จากสถานภาพทางสังคมที่เป็นคนชายของฝูกุ้ย วันหนึ่งก็ถูกโกงพนันจนหมดตัว พ่อต้องเอาบ้านไป
ขายเพื่อไปใช้หนี้แล้วย้ายครอบครัวไปอยู่กระท่อมนอกเมืองและพ่อของฝูกุ้ยก็ตรอมใจตายในวันนั้น
ฝูกุ้ยต้องทำนาหาเงินไม่ได้เป็นคนชายเหมือนแต่ก่อน

วันหนึ่งฝูกุ้ยเข้ามาในเมืองเพื่อซื้อยาให้แม่ แต่กลับไปทะเลาะกับคนใช้นายอำเภอทำให้ถูกทหาร
ของพรรคก๊กมินตั๋งจับไปเป็นทหารกองปืนใหญ่ ระหว่างนั้นเองฝูกุ้ยสนิทกับทหารหนุ่มคนหนึ่งชื่อชูเจิง
ไม่นานที่มั่นของพรรคก๊กมินตั๋งก็ถูกล้อม ทหารปลดแอกจับฝูกุ้ยไปเป็นเชลยแต่ในที่สุดก็ปล่อยตัวให้กลับบ้าน

ผู้กู้ยืมจากบ้านไปสองปี พอกลับไปถึงก็รู้ว่าแม่ของผู้กู้ยืมตายหลังจากผู้กู้ยืมหายไปได้สองเดือน ในตอนที่ผู้กู้ยืมกลับมาที่บ้านเริ่มมีการปฏิรูปที่ดิน ครอบครัวของผู้กู้ยืมได้ที่ดินห้าหมื่น ผู้กู้ยืมมีความสุขมากขึ้น ถึงแม้ว่าชีวิตจะยังลำบากอยู่

ต่อมามีการจัดตั้งคอมมูนประชาชน ที่ดินห้าหมื่นของผู้กู้ยืมจึงตกไปเป็นของคอมมูนเหลือแต่ที่ดินเล็กๆหน้าบ้าน ครอบครัวต้องกินข้าวที่โรงครัวของคอมมูน ต่อมาเจียเจินภรรยาของผู้กู้ยืมก็ล้มป่วย หมอวินิจฉัยว่าเป็นโรคระดูกอ่อนเพราะทำงานหนักรักษาไม่ได้ทำให้เพ็งเสียซึ่งเป็นลูกสาวต้องทำงานหนักมากขึ้น

หลังจากนั้นเกิดพายุใหญ่ในหมู่บ้านทำลายข้าวของเสียหาย ในตอนนั้นชาวบ้านไม่มีใครกล้าหุงข้าวสวย จะหุงข้าวต้มและๆ แทนเพื่อความประหยัด ผู้กู้ยืมกับเจียเจินตัดสินใจเอาแกะของโฮวซิงไปขายเพื่อซื้อข้าว แต่ไม่นานข้าวก็หมด เจียเจินจึงเดินทางไปหาพ่อในเมืองได้ข่าวสารมาหนึ่งถุงแต่ก็ต้องแบ่งให้คนในหมู่บ้านด้วย

ในปีต่อมา ครูใหญ่ของโฮวซิงซึ่งเป็นภรรยาของนายอำเภอคลอดลูกแต่มีอาการตกเลือดอย่างรุนแรง โฮวซิงซึ่งขณะนั้นเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า และมีหมูลโหดตรงกับครูใหญ่ถูกนำตัวไปโรงพยาบาลเพื่อบริจาคโลหิตให้ครูใหญ่ แต่พยาบาลคัดเลือดโฮวซิงในปริมาณที่มากเกินไปจนโฮวซิงเสียชีวิต ผู้กู้ยืมจะฆ่านายอำเภอแต่กลับพบว่านายอำเภอคือซุนเจิงอดีตนายทหารที่สนิทกันตอนไปร่วมรบจึงไม่คิดใจเอาเรื่อง

หลังจากโฮวซิงตายไม่นานเพ็งเสียก็แต่งงานกับคนคอเอียงชื่อเฮ้อลี่ เพ็งเสียคลอดลูกในหน้าหนาว หมอบอกว่าเพ็งเสียตายแต่เด็กรอด ผู้กู้ยืมเสียใจมากที่ลูกทั้งสองตายที่โรงพยาบาลแห่งเดียวกัน ผู้กู้ยืมตั้งชื่อหลานว่าชู่เกิน หลังจากเพ็งเสียตายได้สามเดือนเจียเจินก็ตายในอ้อมแขนของผู้กู้ยืม

ชีวิตของผู้กู้ยืมเหลือแค่เพียงชู่เกินหลานชายกับเฮ้อลี่ซึ่งเป็นลูกเขย พอชู่เกินอายุได้สี่ขวบเฮ้อลี่ก็ถูกแทงซีเมนต์หล่นทับตา ผู้กู้ยืมพาชู่เกินมาเลี้ยงที่บ้านแต่ผู้กู้ยืมก็ต้องออกไปทำงานปล่อยให้ชู่เกินอยู่บ้านคนเดียว วันหนึ่งชู่เกินกินถั่วต้มที่ผู้กู้ยืมทิ้งไว้ให้และถั่วต้มติดคอจนตาย ปัจจุบันผู้กู้ยืมอยู่ตัวคนเดียวจึงได้ซื้อควายมาช่วยทำนาโดยตั้งชื่อว่าผู้กู้ยืม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนและสภาพสังคมในสังคมจีนในช่วงการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากยุคสงครามเงินกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ที่สะท้อนผ่าน นวนิยายแปลจีนเรื่องคนตายยาก

สมมติฐานของการวิจัย

นวนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก เป็นนวนิยายที่สะท้อนวิถีชีวิตและสภาพสังคมจีนในช่วงยุคยุคสังคมนิยมกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการศึกษาวิเคราะห์สภาพสังคมจีนผ่านนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก มีดังนี้

โหมลิต ปั้นเปี่ยมรัชฎ์(2522) เขียนหนังสือเรื่อง ชนบทจีน เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของจีนในชนบท โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ภาค 10 บท ในภาคที่ 1 กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจจีนในชนบทก่อนการปฏิวัติจนถึงการก่อตั้งสาธารณรัฐว่าในระบบเศรษฐกิจในชนบทช่วงก่อนการปฏิวัติค่อนข้างอึดคืด เนื่องจากประชากรในชนบทค่อนข้างหนาแน่นแต่มีที่ดินที่สมบูรณ์ทางการเกษตรน้อยประกอบกับการขาดการควบคุมทรัพยากรน้ำทำให้เกิดภาวะฝนแล้งและน้ำท่วมบ่อยครั้ง ในช่วงนี้ประชากรอยู่ในภาวะอดอยาก

ภายหลังจากพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะมาสิ่งที่ต้องเผชิญเป็นอันดับแรกคือความอดอยากของประชาชนในชนบท รัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ได้มีการปฏิรูประบบของประเทศอย่างเบ็ดเสร็จ เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบและความเชื่อของคนจีนที่นำไปสู่การเป็นสาธารณรัฐอย่างแท้จริง พรรคคอมมิวนิสต์ยึดถือหลักสังคมนิยม ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบสังคมนิยม มีการตั้งกฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ร่วมในด้านปัจจัยการผลิต เป็นหลักเกณฑ์ที่เน้นเกี่ยวกับการแบ่งปันทรัพยากรและรายได้ โดยรัฐจะให้ผลประโยชน์ตามงานที่ทำไม่ใช่ตามความต้องการของใคร

ภาคที่ 2 เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับระบบชนบทและการวางแผนในชนบทจีน แผนเศรษฐกิจจนถึงยุคแก๊ง 4 คนในสมัยการปฏิวัติวัฒนธรรม โดยกล่าวถึงการบริหารหน่วยการผลิต สิทธิของสมาชิกในหน่วยการผลิต ข้อมูลเบื้องต้นและหน้าที่ของคอมมูนประชาชน ว่าระบบชนบทของจีนเน้นหลักในด้านการผลิตและพึ่งตนเอง

ภาคที่ 3 เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพบรรยากาศชีวิตในชนบท การเดินทาง การพักผ่อนของคนจีนตลอดจนลัทธิและความเชื่อในสาธารณรัฐประชาชนจีน และภาคที่ 4 เป็นบทสรุป

อานวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ และนฤมิตร สอดสุข(2524) เขียนหนังสือเรื่อง จีน การต่อสู้สองแนวทาง เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ในการพัฒนาประเทศจีนตั้งแต่การยึดอำนาจของพรรคคอมมิวนิสต์โดย

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกกล่าวถึงการต่อสู้สองแนวทางโดยบรรยายสภาพและเหตุการณ์ออกเป็นในแต่ละช่วงเวลาซึ่งแบ่งเป็น 7 ช่วงเวลาโดยเริ่มจากช่วงระยะฟื้นฟูประเทศ ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจห้าปีฉบับที่หนึ่ง ช่วงระยะก้าวกระโดดครั้งใหญ่ ช่วงระยะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ช่วงระยะฟื้นตัวและปรับปรุงเศรษฐกิจ ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม และช่วงหลังปฏิวัติวัฒนธรรม

การปฏิวัติวัฒนธรรม เป็นการชิงอำนาจเพื่อจัดระเบียบทางการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมทั้งหมด โดยการปฏิวัติวัฒนธรรมสังคมนิยมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ในแง่ทางการเมืองกลุ่มคนที่นิยมเหมาเจ๋อตงมีมากขึ้น ในแง่เศรษฐกิจ มีการสร้างศูนย์อุตสาหกรรมจำนวนมาก กระจายทั่วประเทศเพื่อให้ชนบทในภาคเกษตรกรรมและเมืองในภาคอุตสาหกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ตรงข้ามกับสมัยปีค.ศ. 1950 ที่ผู้นำจีนเน้นภาคอุตสาหกรรมเฉพาะชายฝั่งทะเลที่มีประชากรหนาแน่น แต่หลังการปฏิวัติวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้ลงทุนอุตสาหกรรมในชนบทและระดับคอมมูน เพื่อลดความแตกต่างระหว่างภูมิภาค รวมทั้งใช้มาตรการอื่น เช่น เคลื่อนย้ายผลผลิตจากมณฑล ที่ร่ำรวยไปเฉลี่ยกับมณฑลที่ยากจนกว่า

ส่วนที่สองเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้สองแนวทางในศิลปะและวรรณคดีจีน กล่าวถึงการใช้ศิลปะในการเขียนวรรณคดี บทละครและการแสดงในยุคปฏิวัติวัฒนธรรมและส่วนสุดท้ายกล่าวถึงนโยบายต่างประเทศจีนในยุคหลังเหมาเจ๋อตง การนำเสนอเนื้อหาเป็นการนำบทความทางวิชาการมาอธิบายเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของจีน

สมภพ มานะรังสรรค์ (2549) เขียนหนังสือเรื่อง เศรษฐกิจการเมืองจีน เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการของเศรษฐกิจและการเมืองจีน มีการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆเป็นช่วงๆ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 บท ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่คือ ส่วนแรกเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมืองในสมัยที่ เหมาเจ๋อตง เป็นผู้นำของประเทศและส่วนที่สอง เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมืองจีนสมัย เต็งเสี่ยวผิง เป็นผู้นำของประเทศ โดยมีภาพบรรยายประกอบเนื้อหาในเหตุการณ์ต่างๆ ทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น โดยเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมเศรษฐกิจจีนในยุคสมัยที่ตรงกับนวนิยาย ดังนี้

ตั้งแต่ปีค.ศ.1911จนถึง ปีค.ศ.1949 สภาพสังคมจีนย่ำแย่มาก ไม่ได้อยู่ในความสงบ มีการแย่งชิงอำนาจของผู้นำ การทำสงครามกับผู้รุกราน ความตกต่ำของสังคม เงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้นจนค่าไม่ได้ รายจ่ายของรัฐบาลมากกว่ารายได้หลายเท่าตัว โดยเหตุการณ์ทั้งหมดในช่วงเวลาเกือบ 40 ปี เกิดจากความพยายามของชนชั้นผู้นำที่จะพาจีนเข้าสู่ระบบการบริหารทางเศรษฐกิจการเมืองใหม่ และด้วยความพยายามทั้งหมด

จึงเกิดความวุ่นวายเพราะฝ่ายพรรคชาตินิยมและพรรคคอมมิวนิสต์ต่างก็พยายามเอาชนะเพื่อนำแนวทางของตนมาพัฒนาเศรษฐกิจจีน จนในที่สุดพรรคคอมมิวนิสต์ก็สามารถยึดอำนาจได้จากพรรคก๊กมินตั๋ง และอยู่บนจุดเริ่มต้นที่จะต้องนับหนึ่งใหม่

หลังจากชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ในปีค.ศ.1949 มีการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆขึ้นมาแก้ปัญหาในด้านต่างๆทั้งเศรษฐกิจ การเมืองรวมทั้งสังคมวัฒนธรรม มีการจัดทำแผนพัฒนา 5 ปีฉบับแรก กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่ปีค.ศ.1953 ถึงปีค.ศ.1957 แผนการพัฒนาด้านเกษตรกรรม โดยภาพรวมของแผนพัฒนามี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นแรก ส่งเสริมให้ชาวนาแต่ละครอบครัวรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน ขั้นต่อมา มีการจัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตทางการเกษตร เป็นการรวมกลุ่มในขั้นตอนแรกให้มีขนาดใหญ่ขึ้นซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะมีที่สหกรณ์ขึ้นอยู่กับขนาดของหมู่บ้านนั้นๆ ขั้นสุดท้าย เป็นสหกรณ์ผู้ผลิตทางการเกษตรขนาดใหญ่ สมาชิกทุกคนต้องนำทรัพย์สินที่ตนมีอยู่ เช่น ที่ดิน เครื่องมือการเกษตร มารวมกันเป็นส่วนกลาง โดยแต่ละคนจะมีรายได้จากแรงงานที่ตนได้ทำลงไปเท่านั้น

ภาพรวมของเศรษฐกิจในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม(ค.ศ.1966-ค.ศ.1976) การผลิตในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นซึ่งสวนทางกับเหตุการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นเนื่องจากเกิดการใช้แรงงานอย่างเข้มข้นและเป็นแรงงานที่ยอมอุทิศตนโดยไม่พิจารณาผลที่ตามมาว่าคุ้มหรือไม่

กิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์ (2554) แปลหนังสือเรื่อง จีนสมัยใหม่ เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ความเป็นสมัยใหม่ของประเทศจีนตั้งแต่ปลายยุคราชวงศ์ชิงจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 12 บท ตามด้านต่างๆ ด้านการเมือง บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคชาตินิยมที่นำไปสู่ความเป็นสมัยใหม่ของประเทศจีน ด้านสังคม ความเปลี่ยนแปลงในสังคมจีน รูปแบบการถือครองที่ดิน หน้าที่ของรัฐที่มีต่อประชาชนที่แสดงถึงความก้าวหน้าของความเป็นสมัยใหม่ ด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาของเศรษฐกิจและสภาพความเป็นจริง และด้านวัฒนธรรม ในเรื่องการต่อสู้เพื่อนำเสนอความคิดเห็นและสถาปัตยกรรมที่เป็นภาพสะท้อนการขับเคลื่อนวัฒนธรรมใหม่

เนื้อหาในช่วงเวลาเดียวกันกับนวนิยายแปลจีนเรื่องนายยากคือในช่วงการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากในช่วงยุคสงครามระหว่างประเทศจีนกับประเทศญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม กล่าวถึงสภาพเหตุการณ์ในช่วงสงครามจีนกับญี่ปุ่นว่าเป็นไปโดยไร้ความปราณี โหดร้ายป่าเถื่อน เหตุการณ์ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางคือ การสังหารหมู่ที่นานจิง ในช่วงเดือนธันวาคม 1937 ถึงเดือนมกราคม 1938 พรรคชาตินิยมของจีนทิ้งเมืองหลวงให้อยู่ในสภาพไร้การป้องกัน เมื่อกองทัพญี่ปุ่นเข้ามา ก็เกิดการฆ่าข่มขืนทำลายทรัพย์สินทำให้มีผู้เสียชีวิตหลายแสนคน แม้ว่าญี่ปุ่นจะแพ้สงครามในปี 1945 แต่จีนในยุคหลัง

สงครามเกิดภาวะขาดแคลนอาหารอย่างรุนแรง เนื่องจากพื้นที่การทำเกษตรกรรมถูกทำลาย การขาดแคลนนำไปสู่ปัญหาเงินเฟ้อ ราคาข้าวเพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว

หลังสงครามจีนกับญี่ปุ่นพรรคชาตินิยมและพรรคคอมมิวนิสต์แย่งชิงกันครองอำนาจโดยไม่มีการประชุมประนีประนอม จนเกิดสงครามกลางเมืองระหว่างทั้งสองพรรค ในปีค.ศ.1946 สงครามจบลงด้วยชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ เจียงไคเช็คต้องอพยพไปอยู่ไต้หวัน และเหมาเจ๋อตุง สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนที่กรุงปักกิ่ง

ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์จีนที่ผู้ศึกษานำมาประกอบการวิเคราะห์สภาพสังคมจีนในนวนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก คือ ผลงานของกิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์ (2554) ซึ่งได้เสนอว่า ช่วงสงครามจีนกับญี่ปุ่นเป็นไปโดยไร้ความปราณี โหดร้ายป่าเถื่อน เหตุการณ์ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางคือ การสังหารหมู่ที่นานจิง แม้ว่าในตอนสุดท้ายญี่ปุ่นจะแพ้สงครามในปีค.ศ.1945 แต่จีนในยุคหลังสงครามเกิดภาวะขาดแคลนอาหารอย่างรุนแรง เนื่องจากพื้นที่การทำเกษตรกรรมถูกทำลาย การขาดแคลนนำไปสู่ปัญหาเงินเฟ้อ ราคาข้าวเพิ่มสูงขึ้นหลายเท่าตัว เช่นเดียวกับสมภพ มานะรังสรรค์ (2549) ที่กล่าวถึงสภาพสังคมเศรษฐกิจของจีนตั้งแต่ปีค.ศ.1911จนถึง ปีค.ศ.1949 ว่าเป็นสภาพสังคมจีนข้ำแย่มาก ไม่ได้อยู่ในความสงบ มีการแย่งชิงอำนาจของผู้นำ การทำสงครามกับผู้รุกราน ความตกต่ำของสังคม เงินเฟ้อพุ่งสูงขึ้นจนหาค่าไม่ได้ รายจ่ายของรัฐบาลมากกว่ารายได้หลายเท่าตัว และ โฉมสิต ปันเปี่ยมรัชฎ์(2522) ก็ได้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจจีนในชนบทก่อนการปฏิวัติจนถึงการก่อตั้งสาธารณรัฐว่าในระบบเศรษฐกิจในชนบทช่วงก่อนการปฏิวัติค่อนข้างอัตคัดเนื่องจากประชากรในชนบทค่อนข้างหนาแน่นแต่มีที่ดินที่สมบูรณ์ทางการเกษตรน้อยประกอบกับการขาดการควบคุมทรัพยากรน้ำทำให้เกิดภาวะฝนแล้งและน้ำท่วมบ่อยครั้ง ในช่วงนี้ประชากรอยู่ในภาวะอดอยาก

ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม สมภพ มานะรังสรรค์ (2549)กล่าวว่าภาพรวมของเศรษฐกิจ(ค.ศ.1966-ค.ศ.1976) การผลิตในภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นซึ่งสวนทางกับเหตุการณ์กับความวุ่นวายที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับอานวยชัย ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์และนฤมิตร สอดสุข(2524)ที่กล่าวถึงเรื่องเศรษฐกิจในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมว่า มีการสร้างศูนย์อุตสาหกรรมจำนวนมาก กระจายทั่วประเทศเพื่อให้ชนบทในภาคเกษตรกรรมและเมืองในภาคอุตสาหกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการส่งเสริมให้ลงทุนอุตสาหกรรมในชนบทและระดับคอมมูน เพื่อลดความแตกต่างระหว่างภูมิภาค รวมทั้งใช้มาตรการอื่น เช่น เคลื่อนย้ายผลผลิตจากณฑลที่ร่ำรวยไปเฉลี่ยกับมณฑลที่ยากจนกว่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

วรรณกรรมเรื่องคนตายยาก สะท้อนสังคมจีนทั้งวิถีชีวิตชาวจีน และสภาพสังคมจีนในยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ดังนี้

1. ความลำบากของชาวจีน
2. การใช้ความรุนแรงและการกดขี่ประชาชนของผู้มีอำนาจ
3. สังคมชายเป็นใหญ่

1.ความลำบากของชาวจีน

หากพิจารณาเนื้อหาในวรรณกรรมเรื่อง คนตายยาก จะเห็นว่าวรรณกรรมเรื่องนี้ได้บรรยายให้เห็นวิถีชีวิตที่ยากลำบาก การดำเนินชีวิตและการต่อสู้ชีวิตของชาวจีนในสมัยนั้นได้อย่างชัดเจน โดยเริ่มจากตอนที่หลังจากที่ฝูกุ้ยแพ้นั้นสภาพชีวิตของฝูกุ้ยก็เปลี่ยนไป ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนี้เป็นการกระทำของตัวฝูกุ้ยเองที่ต้องย้ายบ้านมาอยู่กระท่อมนอกเมืองและทำให้พ่อต้องตรอมใจตาย ฝูกุ้ยต้องซุกฝักป่าและทำนาเป็นอาชีพ เปลี่ยนเสื้อผ้าจากชุดผ้าแพรมาเป็นเสื้อผ้าเนื้อหยาบ ไร้รองเท้าฟาง ฝูกุ้ยเปลี่ยนสภาพไปอย่างสิ้นเชิงจากคุณชายเศรษฐีมาเป็นชานาชากรจน

หลังจากเอาของที่พอมีราคาค่างวดไปขายหมดแล้ว แม่ก็มักจะพา
เฟิงเสี่ยวไปซุกหาฝักป่า แม่หิวตะกร้า เดินบนดินเล็กๆ ตัวโบนอนไปมา
เดินไม่เร็วกว่าเฟิงเสี่ยวเท่าไร แม่ผมหงอกขาวทั้งหัว แต่ต้องหัดทำงานที่
ไม่เคยทำมาก่อน พอเห็นแม่จับมือเฟิงเสี่ยวเดินไปที่ละก้าว ทำทางเกร็งเนื้อ
เกร็งตัว ข้าก็ซึ้งใจ (หน้า41)

นอกจากชีวิตที่ยากลำบากของฝูกุ้ยหลังจากแพ้นั้นแล้ว วรรณกรรมเรื่องนี้ ยังได้บรรยายให้เห็นถึงความยากลำบากของผู้ชายชาวจีนที่ต้องไปเป็นทหารให้พรรคก๊กมินตั๋งในสมัยนั้น โดยในเรื่อง ฝูกุ้ยถูกทหารจับตัวไปเป็นทหารกองปืนใหญ่ ชีวิตของฝูกุ้ยและผู้ชายชาวจีนคนอื่นๆในช่วงสงครามลำบากมาก ทั้งเรื่องอาหาร ที่อยู่ และการสู้รบที่ต้องหนีเอาชีวิตรอด

ตอนนั้นสิ่งของที่มีมากที่สุดคือกระสุน จะนอนไหนก็เกะกะไปหมดจนเมื่อเหนื่อยเมื่อตัว เมื่อบ้านเรือนถูกรื้อจนไม่มีอะไรเหลือ ต้นไม้ก็ถูกตัดจนเกรียนทหารที่แออัดเต็มไปหมดก็ถือดาบปลายปืนไปตัดหญ้าแห้ง สภาพไม่ต่างจากการเกี่ยวข้าวในฤดูเก็บเกี่ยว บางคนก็ซูบผอมไม่กินเหลื่อท่วมตัว บางคนก็เริ่มขูดหลุมศพ เอาโลงมาเผาไฟ ศพในโลงที่ขูดออกมาทิ้งไว้ข้างนอกไม่ได้ฝังใหม่ ถึงตอนนั้นไม่มีใครกลัวกระสุนคนตายแล้ว ตกกลางคืนนอนหลับด้วยกันก็ไม่มีใครฝันร้าย (หน้า 56)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ชีวิตของทหารชาวจีนในช่วงสงครามนำเวหนามาก ทั้งบรรยากาศและสภาพความเป็นอยู่ การต่อสู้เอาชีวิตรอดในสงครามที่ยากลำบาก การที่มีกระสุนอยู่รอบตัวแสดงให้เห็นว่าสงครามยังคงดำเนินต่อไปทหารต้องนอนท่ามกลางกระสุนปืน ที่ไม่รู้ว่าจะถูกยิงเมื่อใด ส่วนการที่ต้องเอาโลงศพมาเผาไฟเพื่อความอบอุ่นแก่ร่างกายแสดงให้เห็นว่าทหารชาวจีนขาดแคลนสิ่งของที่จะมาช่วยเหลือในช่วงสงคราม และไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่อย่างใด

สงครามเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้ประชาชนชาวจีนได้รับความสูญเสีย แต่สิ่งที่โหดร้ายยิ่งกว่าสงครามคือความยากจนของประชาชน ในช่วงที่มีการปฏิรูปที่ดินเป็นช่วงหลังจากพรรคคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะ ที่หมู่บ้านของผู้กึ่งมีการจัดตั้งคอมมูนประชาชน ที่ดิน สัตว์เลี้ยงของทุกบ้านต้องตกไปเป็นของคอมมูน และชาวบ้านต้องรับประทานอาหารที่โรงครัวของคอมมูน โดยมีหัวหน้าคอมมูนจะจัดสรรงานให้แต่ละคนทุกวัน ในช่วงแรกของการจัดตั้งคอมมูนประชาชนชาวบ้านก็มีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีปลา เนื้อ ซาลาเปา ให้กินแทบทุกวัน แต่ในประเทศจีนช่วงหลังการก่อตั้งคอมมูนประชาชน เกิดฝนตกหนักทำให้น้ำท่วมนาข้าว ชาวบ้านเริ่มอดอยากอาหารเริ่มหายากขึ้นเรื่อยๆ เกิดความทุกข์ยากแสนสาหัส แต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่อย่างใด ในวรรณกรรมได้บรรยายชีวิตของผู้กึ่งในช่วงนี้อย่างชัดเจนว่า

เดือนนั้นหลังจากฝนหยุดตก อากาศก็ร้อนติดต่อกันหลายวัน ข้าวในนาเน่าหมด พอตกลงดินลมก็พัดเอากลิ่นเหม็นเข้ามาเหมือนกลิ่นคนตาย ตอนแรกทุกคนยังหวังว่าจะเอาต้นข้าวมาทำอะไรบ้าง แต่พอถึงตอนนี้ต้นข้าวก็เก็บเกี่ยวไม่ได้ เน่าหมดไม่มีอะไรเหลือเลย หัวหน้าบอกว่าทางอำเภอจะให้ข้าว แต่ไม่เห็นมีข้าวมา คำพูดพวกนี้ไม่มีใครกล้าเชื่อทั้งหมด

แต่จะไม่เชื่อก็ได้ เพราะไม่มันชีวิตข้างหน้าก็คงไม่มีอะไรให้เชื่ออีกแล้ว
(หน้า101)

ทั้งๆที่รู้ว่าไม่มีผักป่า วันๆเจียเงินเดินถือไม้เท้าออกไปหา โห้วซิว
ตามไปด้วย โห้วซิงกำลังโต ไม่มีข้าวกิน ผอมเหมือนลำไผ่ แยกังเด็ก เจีย
เงินป่วยจนเดิน ไม่ไหว แต่ก็ยังเดินไปหาผักป่า โห้วซิงเดินตามหลัง
มักจะพูดว่า “แม่ข้าหิว เดิน ไม่ไหวแล้ว” เจียเงินจะเอาอะไรที่ไหนมาให้
โห้วซิงกิน ได้แต่บอกว่า “กินน้ำซักรสองสามอีกแก้วไปก่อนเถอะ”
(หน้า105)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า นายอำเภอบอกว่าไม่สามารถเชื่อคำพูดของรัฐบาลได้แสดงให้เห็นว่า
ชาวบ้านในชนบทเคยถูกรัฐบาลคิดค่าสัญญา ในช่วงที่หมู่บ้านเกิดภัยพิบัติชาวบ้านต้องทนทุกข์กับความ
เสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งนาข้าวที่เหี้ยนเหมือนคนตาย และความอดอยากเพราะนาข้าวได้ถูกทำลาย โห้วซิงเป็น
เด็กต้องกินอาหารที่มีประโยชน์แต่กลับอดอยากตัวผอมเหมือนลำไผ่ แต่เจียเงินซึ่งเป็นแม่ของโห้วซิงก็
ไม่สามารถทำอะไรได้ ได้แต่บอกให้กินน้ำแก้หิวไปก่อน แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านในตอนนั้นอดอยากมาก
แม้แต่ข้าวซักรเม็ดก็ไม่มีให้รับประทาน และไม่ได้รับการช่วยเหลือแต่อย่างใด

2. การใช้ความรุนแรงและการกดขี่ประชาชนของผู้มีอำนาจ

นอกจากวิถีชีวิตที่ยากลำบากของชาวจีนในช่วงเวลาต่างๆ ที่ปรากฏในนวนิยายเล่มนี้แล้วยังมี
เรื่องความรุนแรงและการกดขี่ประชาชนของทหารของพรรคคอมมิวนิสต์ที่กระทำต่อประชาชนในช่วงเวลา
ต่างๆ จากในตอนที่ถูกยู่ทะเลาะกับคนใช้นายอำเภอก่อนถูกจับไปเป็นทหารให้พรรคก๊กมินตั๋ง คนใช้ของ
นายอำเภอไม่ยอมเป็นทหารด้วยความรำคาญทหารจึงตบหน้าคนใช้นายอำเภออย่างแรง และยังมีปืนไล่
หลังอีกด้วย

คนใช้พูดพลางหันหลังเดิน พอถึงตอนนี้ผู้กองก็ชักปิ่นออกมา
เหยียดแขนไปข้างหน้า หรีดตาข้างหนึ่งเล็งที่คนใช้ คนใช้เดินไปได้
สิบกว่าก้าวก็หันกลับมาดู พอเห็นเข้าก็ตะลึงงันอยู่กับที่ เหมือน
นกกระจอกตอนกลางคืน เป็นเป้านิ่งให้ผู้กองออกคำสั่ง
“เดิน รีบเดิน” คนใช้ทรุดตัวลงคุกเข่ากับพื้นทันที
แล้วตะโกนร้องให้“ผู้กอง ผู้กอง ผู้กอง.”
ผู้กองยังไปนัดหนึ่ง ไม่ถูก ยังไปที่ข้างตัว โคนหินกระเด็น ไปถูก
มือคนใช้เลือดออก ผู้กองโบกปิ่นไปมา (หน้า52)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ทหารของพรรคคอมมิวนิสต์ได้ใช้อำนาจกดขี่คนที่อยู่ฐานะต่ำกว่า การที่
ทหารยิงปืนไปที่คนใช้นายอำเภออย่างตั้งใจพร้อมออกคำสั่งให้เดิน เหมือนเป็นการดูถูกคนที่อยู่ต่ำกว่าและ
ไม่เห็นคุณค่าของชีวิตคน

พรรคคอมมิวนิสต์ปกครองประเทศด้วยระบบเผด็จการ คนที่ไม่เชื่อฟังหรือทำผิดกฎก็จะถูกทำโทษ
จนถึงขั้นประหารชีวิตเพื่อเป็นตัวอย่างให้ประชาชนคนอื่น ในวาระกรรมมีฉากการลงโทษอันธพาลด้วยการ
ประหารชีวิต ในช่วงการปฏิรูปที่ดินที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับการจัดสรรที่ดิน หลงเฮ้อ เศรษฐินักพนัน
เจ้าของที่นาที่โกงผู้กู้ยืมตอนเล่นพนันถูกรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ยึดที่นาไปแบ่งให้คนเคยเช่า แต่เขาไม่กลับ
เนื้อกลับตัวไปขู่คนเช่าที่ พอมีคนไม่ยอมก็ลงมือทำร้าย จึงถูกส่งไปติดคุกเพราะเป็นเจ้าของที่นาที่ร้ายกาจแต่
ไม่ยอมรับสารภาพจึงถูกประหารชีวิต

หลงเฮ้อประมาทเกินไป เขานึกว่าข้างสองสามวันก็คงปล่อย
ออกไป ไม่คิดหรือว่าจะโดนประหาร ตอนนั้นเป็นเวลาบ่าย คนที่ยิงหลง
เฮ้อเป็นคนในหมู่บ้านใกล้เคียงกับเรา ก่อนตายมีคนไปขุดหลุมไว้แล้ว วัน
นั้นมีคนจากหมู่บ้านใกล้เคียงหลายคนพากันมาดู หลงเฮ้อถูกจับมัดตัวเอา
มา เกือบจะเรียกว่าลูดกระชากลากถู เขาอ้าปากหายใจหอบฮักๆ ตอนที่เดิน
ผ่านเข้าไป (หน้า68)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า หลงเหลือถูกซื้อหาโกงที่คืนแล้วไม่ยอมรับจนถึงขั้นประหารชีวิต ซึ่งในวันที่ประหารหลงเหลือ หลงเหลือถูกลากผ่านหมู่บ้านไปยังลานประหารแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลต้องการประจานให้คนในหมู่บ้านเห็นเป็นตัวอย่างของการทำความผิดแล้วไม่ยอมรับ ถึงแม้ว่าข้อหาจะไม่ใหญ่หลวงแต่ก็ถือว่าเป็นความผิด

ช่วงการจัดตั้งคอมมูนประชาชน ในวรรณกรรมนอกจากบรรยายเรื่องการดำเนินชีวิตของประชาชนจีนในเรื่องระบบการทำงาน การแบ่งปันผลประโยชน์ไว้อย่างละเอียดแล้วก็ยังปรากฏการใช้อำนาจเผด็จการกดขี่ของทหาร คือในฉากเผาบ้านของครอบครัวซุน โถวเพื่อทำเป็นสถานที่หลอมเหล็ก แม้ว่าครอบครัวซุน โถวจะขอร้องมากแค่ไหนก็ไม่สามารถเปลี่ยนใจได้ ทหารใช้อำนาจกดขี่จับพวกซุน โถวมัดไว้กับต้นไม้แล้วเผาบ้านต่อหน้าต่อตา

ข้าขึ้นห่างออกไปไม่ถึงร้อยก้าว เห็นหัวหน้ากับพวกเอาน้ำมันราดที่หลังคา น้ำมันนั้นซูดออกมาจากปากพวกเราทั้งนั้น เอาไปเผาไฟหมดกระท่อมหลังนั้นใช้น้ำมันที่พวกเรากินมาเผา เปลวไฟลุกโชน ควันไฟลอยคลุ้งอยู่เหนือกระท่อม ข้าเห็นเหล่าซุน โถวถอดต้นไม้ไว้แน่น มองดูรังของตัวเองหายวับไปกับตา นำสงสารเหล่าซุน โถว เขารอให้บ้านกลายเป็นถ้ำรอกำแพงทั้งสี่ด้านเอาจนดำ จึงเซ่นน้ำตาเดินจากไป คนในหมู่บ้านได้ยินเขาบอกว่า “กระท่อมหุบแล้ว บ้านก็เผาแล้ว ข้ามีทางเดียวคือตาย” (หน้า 85)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ครอบครัวซุน โถวเสียใจมากที่บ้านถูกเผาต่อหน้าต่อตา และหลังจากที่บ้านถูกเผาชีวิตก็ไม่เหลืออะไรแล้ว ทางเดียวคือตาย แต่ทหารก็ไม่ได้สนใจชีวิตหลังจากนี้ของครอบครัวซุน โถว ต้องการเพียงแค่โรงหลอมเหล็กเท่านั้น

การใช้ระบบคอมมูนที่ทรัพย์สินทุกอย่างต้องเป็นของรัฐเหมือนเป็นจุดเริ่มต้นของการปลุกฝังแนวความคิดคอมมิวนิสต์หลังจากนั้นก็เข้าสู่ช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งเป็นช่วงที่มีการต่อต้านพวกทุนนิยม มีการรณรงค์ตีปายโปสเตอร์ให้ผู้คนหันมาฝักใฝ่พรรคคอมมิวนิสต์ ในช่วงนี้รัฐบาลได้มีการจัดตั้งกองทหารพิทักษ์แดงเป็นเด็กมัธยมและนักศึกษาเพื่อรักษาอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์ จากเนื้อเรื่องในวรรณกรรม สถานการณ์ในเมืองมีความรุนแรงขึ้น ประชาชนที่เป็นพวกต่อต้านและถูกกล่าวหาว่าต่อต้านจะถูกตีจมกองเลือดซึ่งมิให้เห็นทุกวัน หัวหน้าหมู่บ้านของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกเดินตามทุนนิยมเช่นกัน

“แกเป็นใคร”

“ข้าเป็นหัวหน้า เป็นหัวหน้า”

นึกไม่ถึงว่าเธอจะร้องตะโกนขึ้น

“แก่นั่นแหละที่เป็นพวกเดินหนทางทุนนิยม”

หัวหน้าตกใจรีบโบกไม้โบกมือปฏิเสธ

“เปล่า เปล่า ข้าไม่ใช่”

หญิงคนนั้นไม่สนใจ ตะโกนมาทางพวกเรา

“มันกดขี่ข่มเหงพวกคุณ พวกคุณต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ ต้องตีขามหาๆของมัน

ให้หัก”(หน้า 144)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าพวกกองทหารพิทักษ์แดงได้ใช้อำนาจกดขี่ประชาชนโดยไม่ฟังคำพูดของเขา การปฏิวัติวัฒนธรรมทำให้ประชาชนชาวจีนล้มตายเป็นจำนวนมากและได้ทำลายความคิดดั้งเดิมของชาวจีนคือการเคารพผู้อาวุโสอีกด้วยเพราะพวกกองทหารพิทักษ์แดงล้วนแต่เป็นเยาวชนที่ถูกฝังความคิดเรื่องการต่อต้านทุนนิยม

3. สังคมชายเป็นใหญ่

วรรณกรรมเรื่องนี้ นอกจากจะเสนอสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนในช่วงเวลาต่างๆแล้ว ยังสอดแทรกลักษณะสังคมจีนอีกด้วย นั่นคือ สังคมชายเป็นใหญ่ โดยในวรรณกรรมเรื่องนี้ ประเด็นที่เห็นได้ชัดมากที่สุดคือ ผู้ก๊วยกับเจียเงินภรรยาของผู้ก๊วย เจียเงินเป็นลูกคุณหนูร้านข้าวสาร หลังจากแต่งงานได้ย้ายมาอยู่กับผู้ก๊วย ดูแลพ่อแม่ของผู้ก๊วยและลูกๆ และคอยช่วยเหลือผู้ก๊วยอยู่เสมอ แต่ผู้ก๊วยก็เคยปฏิบัติกับเจียเงินเหมือนเป็นคนใช้ ไม่เห็นคุณค่าภรรยาของตัวเอง ในช่วงก่อนที่ผู้ก๊วยแพ้พินัน เจียเงินไปตามผู้ก๊วยลัทธิฮ่องให้กลับบ้าน แต่ผู้ก๊วยก็ไล่เจียเงินออกมาโดยไม่ใยดี ทั่งๆที่เจียเงินท้องแก่

“ไปให้พ้นนะ” เจียเงินยังคงพูดว่า “กลับไปกับข้าเถอะ”

ข้าตบหน้าเธอสองที เจียเงินหัวกลอนไปมาเหมือนกลองปึงเป้ง ถึงจะ

โดนข่าตี เธอก็ยังคุกเข่าอยู่อย่างนั้น แล้วพุดขึ้นอีก(หน้า 23)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า เจียเจินถูกทบทวนตีต่อหน้าคนอื่นๆ แต่ก็ยังขอร้องให้ผู้พี่กลับบ้านไปกับตัวเอง โดยไม่สนใจสายตาคนรอบข้าง แสดงให้เห็นว่าเจียเจินหวังดีและเป็นภรรยาที่ดีต่อผู้พี่ มุ่งมั่นที่จะช่วยสามี ออกจากอบายมุข แม้จะถูกสามีข่มเหงทั้งร่างกายและจิตใจ

สังคมจีนเป็นสังคมชายเป็นใหญ่ คนที่ใหญ่ที่สุดในบ้านคือพ่อ รองลงมาคือ พี่ชายคนโต และยังให้ความสำคัญต่อลูกชายมากกว่าลูกสาว ลูกชายในสังคมจีนถือว่าเป็นฮ่องเต้ในน้อยของครอบครัว จากเนื้อเรื่องในวรรณกรรม ผู้พี่มีลูก 2 คน ลูกสาว 1 คนและลูกชาย 1 คน แต่ด้วยฐานะที่ยากจน ไม่มีเงินส่งลูกชายเรียนหนังสือ แม้ลูกสาวจะช่วยทำนา ช่วยทำงานบ้าน แต่ผู้พี่คิดว่าก็ยังต้องให้พ่อแม่เลี้ยงดู จึงตัดสินใจยกลูกสาวให้ครอบครัวอื่นเลี้ยงดู

พอถึงที่นาข้าก็ยกจอบขึ้นขุดดินทำงาน รู้สึกเหมือนไม่มีแรง ข้ารู้สึกผิดขึ้นมา มองไปรอบๆไม่เห็นเฟิ่งเสียบ่อกว้างอยู่ที่นี่ใจโหวงหวางขึ้นมาทันทีนึกถึงว่าวันหลังเวลาทำงานคงไม่มีคงไม่เห็นเฟิ่งเสียบ่อกว้างแล้ว ข้าเสียใจจนไม่มีเรี่ยวแรง พอถึงตอนนี้ข้าเห็นเฟิ่งเสียบ่อกว้างที่คันทนา ข้างๆมีผู้ชายหนึ่งคนอายุห้าสิบกว่าจู่มือเธอ เฟิ่งเสียน้ำตาไหลอาบแก้ม ร้องไห้จนตัวสั่น ร้องไห้แต่ไม่มีเสียงเด็ดลอดออกมา ยกแขนขึ้นเช็ดน้ำตาเป็นพักๆ ข้ารู้ว่าที่เธอทำอย่างนี้เพื่อจะมองดูพ่อให้ชัดขึ้น ผู้ชายคนนั้นยิ้มให้ข้าแล้วบอกว่า “วางใจเถอะ ข้าจะดูแลอย่างดี”(หน้า 72-73)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้พี่รู้สึกผิดมากที่ยกเฟิ่งเสียบ่อกว้างให้คนอื่นแต่ก็มีความจำเป็นเพราะฐานะทางบ้านยากจนและต้องส่งลูกชายเรียนหนังสือ เฟิ่งเสียบ่อกว้างก็ไปอาศัยอยู่กับครอบครัวอื่น แต่ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ถึงแม้ว่าจะมีชีวิตที่สุขสบายมากขึ้นแต่เธอก็ไม่มีความสุขที่ต้องจากครอบครัว

สรุปและอภิปรายผล

นวนิยายแปลจีนเรื่อง คนตายยาก เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนที่ยากลำบากและการต่อสู้เพื่อชีวิตในช่วงเวลาต่างๆและนอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นวิถีชีวิตและลักษณะสังคมชาวจีนอีกด้วย โดยในประเด็นเรื่องลำบากมีทั้งความลำบากที่เกิดจากการกระทำของผู้ก๊วยเองคือการเล่นพนัน และความลำบากของชายชาวจีนที่ต้องไปเป็นทหารโดยในช่วงนั้นทหารใช้ชีวิตอย่างยากลำบากทั้งเรื่องที่อยู่อาศัย อาหารและการเอาชีวิตรอดโดยไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลแต่อย่างใด รวมทั้งความลำบากที่เกิดขึ้นหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่ชาวบ้านต้องอดอยากหลังจากที่น้ำท่วม และที่อยู่อาศัยเสียหายจากพายุลูกใหญ่ที่พัดเข้าหมู่บ้าน ประเด็นต่อมาคือสภาพชีวิตของชาวจีนที่ถูกกดขี่จากผู้มีอำนาจในขณะนั้น โดยมีทั้งการกดขี่จากรัฐบาลและการกดขี่จากทหารแตกแถวที่ใช้อำนาจต่อประชาชนในทางที่ไม่ถูกต้อง และประเด็นสุดท้ายแนวความคิดทางสังคมของชาวจีนคือสังคมชายเป็นใหญ่ การให้ความสำคัญต่อเพศชายมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นวรรณกรรมแปลจีนเรื่องคนตายยากจึงสะท้อนวิถีชีวิตและสภาพสังคมของชาวจีนในยุคสงครามจีนกับญี่ปุ่นครั้งที่ 2 จนถึง ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ศึกษาวรรณกรรมแปลจีนเรื่องอื่นๆที่สะท้อนสภาพสังคมและวิถีชีวิตชาวจีนเพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์จีน เช่น นวนิยายแปลจีนเรื่อง คนขายเลือด ผู้แต่งหยูหัว และนวนิยายแปลจีนเรื่อง แม่ผมเก็บขยะชาย ผู้แต่ง จางไห่เซิง

บรรณานุกรม

โหมสิต ปั้นเปี่ยมรัฐ. **ชนบทจีน**. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ,2522

รานา มิเตอร์. **จีนสมัยใหม่**. แปลโดย กิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : open worlds,2554

สมภพ มานะรังสรรค์. **เศรษฐกิจการเมืองจีน**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเอเชียศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2549

สุภัทร ชัยวัฒน์พันธุ์. **ประวัติศาสตร์คดีจีน**. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ, 2549

หยูหัว. **คนตายยาก**. แปลโดย ราพรรณ รักศรีอักษร. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์เอ โนเวล, 2552

อำนวยการ ปฏิพัทธ์เผ่าพงศ์ และ นฤมิตร สอดสุข. **จีน การต่อสู้สองแนวทาง**. กรุงเทพมหานคร :

ดอกหญ้า,2524.